

O bojovnících jež znovu povstanou.

Úvodníkář "Rudého práva" napsal, že je třeba zkvalitnit členskou základnu a připomněl, že komunisti nemá žádná privilegia, krom jediného - stát v čele pokroku. Tímto vzkazem pro zasmání všem, kteří se chystali vyrazit na víkend se RP rozloučilo se svými kádrovými povinnostmi a kdo měl chuť mohl si cestou na chatu poslechnout ve staré škodovce o škodovce nové. V Mladé Boleslavi právě dokončili výrobu 1.800 Favoritů a s číslem 2501 bude první, který zahájí seriovou výrobu. Peter Colotka propadl nadšení v kempinku pod Rysy. Některý novinář mu položil otázku, zda by každý z nás neměl mít v sobě Everest, který by zdola načež dostal odpověď, že stojíme před úkolem jak se z Rysů dostat až na Himaláje. Odpovědný zástupce mladoboleslavské automobilky také řekl, že na staré lince byl dělník vlastně otrokem své práce. Nové linky jsou ze Západu, což nebylo výslovně řečeno, jen mimoděk zazněla slova o italských, anglických a západoněmeckých technicích, kteří se pohybují po továrně. V reportáži Karla Kühnla jsme hovořili o zmučené duši konzumního národa. Lidé by namísto řeči o přestavbě, by rádi spatřili první výsledky. Ono vyrobit první auto na moderní lince není tak velký problém, což dokazuje západní technika i v Československu. Svob.Evropa.

Komentář Karla Kühnla.

Československé sdělovací prostředky jsou stále ještě poplatny režimu jenž svůj původ stále ještě odvozuje od Brežněvových tanků. Na místě Brežněva již vládne více než tři roky Gorbačov, jehož jméno je v povědomí světové veřejnosti spíše spojeno s glasností a perestrojkou než s invazními armádami. Bylo by nespravedlivé tvrdit, že se to v Československu nijak neprojevílo. Přestavuje se ze všech rétorických sil a ona nějaká ta kapka glasnosti na stránky novin občana pronikne. Sdělovací prostředky bezesporu mohou více než mohli před třemi či čtyřmi lety. Je to ale skutečná glasnost, třeba jen v omezeném Gbráčovovském smyslu? Ze sdělovacích prostředků jak říká kolega Milan Schulz se stala jakási kniha přání a stížností. Občané i novináři dostali povolení vylévat si srdce a spravedlivě se hněvat na to že není toaletní papír, že chleba rychle tvrdne, že není to či ono, že samozřejmosti jsou nedostupným luxusem a že to všechno trvá už pěkně dlouho. Zmučená duše konzumního národa si ulevila, ale nezměnilo se samozřejmě nic. Přísný zákaz pít se po pravých příčinách a jejich původních svítí červenými písmeny v koutku duše každého redaktora. Nikdo se dosud nepostaral a jeho vymazání. Čas od času vysílají nejvyšší místa signály, které nedvojsmyslně potvrzují status quo. Budme objektivní a zaznamenáme, že kritika i když jen lokální a okrajová nabude časem vlastní setrvačnosti. Leccos tomu nasvědčuje. Těch několik povzbudivých vlašťovek jistě není možno přehlédnout Kdo všepřny ty stížnosti shrne dohromady zjistí, že má neřadále v rukou obraz celého Československa. Potvrzuje to jako by se v čs. sdělovacích prostředcích probouzelo druhé kolo glasnosti, lépe by ovšem bylo říci druhá kapka glasnosti. Snad je to náhoda, ale možná také ne, že se během krátké doby objevilo několik článků a pořadů, které svou kritičností přesahují běžnou knihu přání a stížností. Podívejme se namátkou na některé z nich. Nejčastějším tématem úředně povolené kritiky je životní prostředí. Články a pořady se množí a je jasné, že stav je skutečně katastrofální. Nejde ani tak o pravidelné informace o úniku ropy, nafty do polí či vodních toků, které zase měly minulý týden smutnou konjunkturu. Jde spíše o příspěvky, které se alespoň v náznacích snaží o celkový pohled a nebo obsahují mimořádně smělé informace a výroky. Ocelkový pohled se např. pokusila "Večerní Praha" z 25.července v rozhovoru s vedoucími pracovníky inspekce ovzduší. Z rozhovoru vyplývá, že na ochranu ovzduší je sice zákon, ale ten je tak mizerný, že si z něj dělají legaraci jak podniky tak i národní výbory. Podniky motivuje tento zákon ke stavbě vyšších komínů než k omezování emise škodlivin. Čím vyšší komín tím nižší vyměřuje zákon poplatky a pokuty za znečišťování ovzduší. Národní výbory navíc, když už technická inspekce přece jen nějakou tu pokutu navrhne, navrhovanou sumu podstatně sníží či pokutu vůbec neuloží. "Práce" z 26.7. přinesla ojedinělou informaci o kyselém dešti na půdě v Jizerských horách. Přes stálé vápnění, má prý půda v Jiz.horách stálý faktor pH 3,1%, stejně jako v domácnostech užívaný ocet. Ještě horší prý je zasažení prachem. Norma je přečkračována po 120 dní v roce. A dochází k absurditě v-pravdě socialistické, že se za práci v lese berou exhalační příplatky. "Svobodné slovo" přineslo 27.7.článek o ztrátách pitné vody v potrubích. Je jich oficiálně

20%, v Praze 30%. Článek ve Svobodném slově není zajímavý jen těmito oficiálně uváděnými čísly jako tím, že se tato čísla zpochybňují. Citují: "domníváme se, že je to silně podhodnocené číslo". Veřejně zpochybňovat oficiální údaje bylo za posledních 20 let nepředstavitelné. Jistě jedná se jen o ztráty pitné vody, ale kdo ví o co se bude jednat zítra. Zpochybňovat oficiální údaje to už zavání skutečnou glasností. Glasností a tak trochu i zdravým rozumem zavánějí i jiné informace z oblasti hospodářství. "Večerní Praha" přinesla z 26. 7. komentář ke snížení růstu národního důchodu ze 3,5 na 2,2%. V komentáři se praví, že dosavadní plány vyvíjely tlak jen na růst hrubé výroby, zatímco nerovnováha na všech úrovních nadále rostla. Snížení plánu, mimochodem zcela ojedinelé v plánovací historii, je ve "VP" označováno za snížení tlaku na výrobu. Zda to vše povede k tlaku na nákladovou složku výroby si autor komentáře netroufá odhadovat. Každopádně však vidí na obzoru předhod od křečovitého se upínání k jalovému růstu k průměrnějším, ale zato užitečnému. Do rámce glasnosti patří i informace o přijetí půjčky ve výši 150 milionů dolarů. Půjčky se sice přijímaly i dříve, ale bez účasti veřejnosti. Hospodářský systém neobsahuje pro podniky žádnou možnost podpory tvůrčích jedinců či k využívání moderních technických zlepšení. Ne že by to měly být neznámé skutečnosti, ale když je vyslovuje předseda Úřadu pro vynálezy a objevy, je to přece jen cosi nového a doufejme významného. Je samozřejmé, že tyto okolnosti, které jsme nazvaly tou druhou kapkou glasnosti, nemohou nahradit tolik potřebnou inventuru. Bez toho je sotva možné najít správnou cestu k nápravě a tento druhý krok chybí stejně jako chyběl doposud. Glasnosti nestačí jen pár kapek, musí jí být celý proud, celý vodopád. Jinak se jedná jen o ten pověstný ventil, který mohou topiči v teplárně případně zavírat a otevírat. Svobodná Evropa.

Zdeněk Jičínský o odpovědnosti moskevského vedení.

Moskveské vedení se nemůže vyhnout zodpovědnosti za těžké politické a morální a hospodářské výsledky, které způsobila a nadále působí v Československu sovětská vojenská a politická intervence. Odmítá-li tuto zodpovědnost, může to prospět jenom těm, kteří hledí podezřívavě na nové moskveské návrhy. Jistě, že Kreml nadále přijímá verzi nynějšího českosl. vedení o r.1968, ukazuje, jak je nynější sovětské vedení zakotveno v minulé sovětské politice a že jeho nový přístup v otázkách vztahů mezi národy a státy je teprve ve stádiu počátků a jejich prvních kroků. L'Unitá.

Také v americkém tisku se objevily články zabývajícími se stojatými politickými vodami. "Washington Times" konstatuje paradoxní skutečnost, že jako protagonistu přestavby se představuje zrovna parta, která se dostala k moci v důsledku potlačení reformy a okupace Československa vojsky zemí Varšavské smlouvy v r.1968. I tento list poukazuje na nelogičnost v proklamované sovětské politice a k postoji Kremlu k československým událostem v r.1968. Připomíná nedávné Ryžkovovy výroky v Praze s tím, že je pro Moskvu zjevné, že "stalinští dinosauři vykonávající moc nad Československem by nebyli sto bez sovětské podpory přežít". Dále si článek zabývá dilematickou situací, jak na jedné straně vedení v Praze tak na druhé straně vedení v Moskvě.

"Boston Globe" věnuje rovněž pozornost situaci v Československu, jež vedení označuje za jedno z těch ve východní a středovýchodní Evropě, která mají zvlášť nepřátelský postoj k nezávislému myšlení. Nicméně i Československu se začíná uplatňovat Gorbačovské rozhodnutí prosazovat otevřenější společnost. Jak se teď v Československu mísí vlašnější se studeným ilustruje autor článku na zkušenostech z rozhovoru s Ivanem Klímou, jemuž má vyjít v oficiálním nakladatelství nepolitická dětská knížka, kterou napsal někdy před 18 lety s Janem Šternem a mluvčím Charty Bohumírem Janátem.

Ze zasedání předsednictva ÚV KSČ je informace, že scházelo do funkce mluvčího oddělení propagandy a agitace ÚV KSČ Jaroslava Jelínka, dosavadního tajemníka východočeského Krajského výboru strany. Jméno předchůdce v této funkci Vasil Bejdy nebylo při této příležitosti už ani zmíněno. Ten se stal v polovici května ředitelem bratislavského rozhlasu t.j. dostal se do funkce, která ve srovnání s tou kterou zastával od r.1972 zjevně nemůže konkurovat. Ovšem, že by byla nominace zrovna Jaroslava Jelínka nějakým ziskem, o tom se dá s úspěchem pochybovat. Je to věkem sice mladší, není mu ještě 50, nicméně bezbarvý kádr který se šplhal nahoru po obligátním režimním žebříčku a absolvoval všechny příslušné přestupní stanice. Oficiální životopis udává jeho původní povolání vyučený soustružník. Jak svým kádrovým profilem tak svou minulostí je plně v trendu. Že by z jeho novátorských myšlenek v jeho nynější funkci mohla Miloše Jakeše rozbolet hlava se dá těžko předpokládat. Svobodná Evropa.